

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Hudební výchova

Charakteristika předmětu Hudební výchova

Předmět Hudební výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Vyučuje se jako samostatný předmět v 1.–5. ročníku:

1. ročník – 1 hodinu týdně
2. ročník – 1 hodinu týdně
3. ročník – 1 hodinu týdně
4. ročník – 1 hodinu týdně
5. ročník – 1 hodinu týdně

Výuka probíhá ve třídách, a to s aktivním využitím audiovizuální techniky, dostupných vyučovacích pomůcek a za pomoci různých forem výuky.

Ve výuce je využívána také metoda CLIL, tj. *content and language integrated learning*.

V základním vzdělávání je hudební výchova postavena na vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činnostech. Vede žáka k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace.

Obsahem *Vokálních činností* je práce s hlasem, kultivace pěveckého projevu.

Obsahem *Instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci i produkci.

Obsahem *Hudebně pohybových činností* je ztvárnění hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem *Poslechových činností* je aktivní vnímání hudby, porozumění výrazovým prostředkům, poznávání různých stylů, žánrů a podob hudby, získání vhledu do hudební kultury české i do kultury jiných národů.

Vzdělávání v předmětu Hudební výchova

- vede k porozumění hudebního umění
- vede k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace
- rozvíjejí celkovou osobnost žáka, vedou k rozvoji jeho hudebnosti

Výchovné a vzdělávací strategie v předmětu Hudební výchova

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symbolik
- učitel umožní žákům zažít úspěch

Kompetence k řešení problémů

- rozpozná v proudu hudby některé hudební nástroj
- učitel vede žáky k rozpoznání hudby vokální, instrumentální a vokálně instrumentální
- učitel sleduje při hodině pokrok žáků
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání

Kompetence komunikativní

- žák rytmizuje a melodizuje jednoduché texty
- reaguje pohybem na znějící hudbu
- pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku a směr melodie
- učitel se zajímá o názory, náměty a zkušenosti svých žáků a vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky i mezi žáky a učitelem

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni k posuzování různých žánrů a stylů hudby
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání a ohleduplnému chování k druhým

Kompetence občanská

- žák je veden k přemýšlení a kritickému myšlení nad obsahy hudebních děl
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní

- žák využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- tanečním pohybem vyjadřuje hudební náladu
- učitel vede žáky k vlastnímu výběru a užívání různých nástrojů a audiovizuálního vybavení
- učitel vede žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů

Kompetence digitální

- žák se seznamuje s novými digitálními technologiemi, hodnotí jejich přínosy a rizika jejich využívání
- žák ovládá běžně dostupné digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je za účelem hudebního prožitku a k rozvoji zpěvnosti
- žák vyhledává konkrétní digitální obsah, který odpovídá dané oblasti hudební nauky
- žák využívá digitální technologie ke zkvalitnění své práce; nahrává svou práci a hodnotí ji
- žák při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Hudební výchova

Ročník: 1.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Zpívá v jednohlase	Vokální činnosti pěvecký a mluvní projev – pěvecké a mluvní dovednosti; hlasová hygiena zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření	VMEGS – vztah k hudbě jiných národů MKV – mezilidské vztahy (vnější vyjádření hudby) ENV – vztahy člověka a prostředí hudba – křik	
Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	Instrumentální činnosti hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře	MEDV – vnímání hudby a porozumění (bulvár) vztah k Čj – obsah textů k M – rozpočítadla k Vv – ilustrace	
Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	Hudebně pohybové činnosti pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý takt pohybová improvizace, pantomima		
Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	Poslechové činnosti rozlišuje kvalitu tónů – délka, síla, výška		
Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	Poslechové činnosti hudební výrazové prostředky hudba vokální, instrumentální, lidský hlas, hudební styly		

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Předmět: Hudební výchova
Ročník: 2.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Zpívá v jednohlase	Vokální činnosti pěvecký a mluvní projev, pěvecké dovednosti hudební rytmus – dvoučtvrtý a tříčtvrtý takt písně záznam vokální hudby – nota jako grafický znak pro tón	OSV – rozvoj základních rysů kreativity ENV – vnímání estetických hodnot prostředí MKV – vnější vyjádření hudby – vnímání autora mediálních sdělení (uplatnění výrazových prostředků v hudbě a tanci) Čj – říkadla, vypravování Pr – lidové zvyky a tradice Tv – cvičení na hudbu	
Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	Vokální činnosti rytmizace hudební hry - ozvěna, otázka, odpověď rozšiřování hlasového rozsahu		

Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	Instrumentální činnosti hra na jednoduché hudební nástroje reprodukce jednoduchých skladeb pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře		
Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	Hudebně pohybové činnosti pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý a třídobý takt taneční hry se zpěvem		
Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	Poslechové činnosti rozlišuje kvality tónů – délka, síla, barva, výška		
Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	Poslechové činnosti hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální hudební výrazové prostředky hudební styly		

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Hudební výchova

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Zpívá v jednohlase	Vokální činnosti pěvecký a mluvní projev rozšiřování hlasového rozsahu hudební rytmus (dvoučtvrt'ový a tříčtvrt'ový takt) záznam vokální hudby – zápis rytmu jednoduché písně	Vv – ilustrace k písním Pr – lidové zvyky a tradice Pc – výzdoba třídy podle ročních období	
Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	Instrumentální činnosti rytmizace, melodizace hudební doprovod (ostinato, akcentace těžké doby) tvorba přede hry, mezihry, dohry	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá	
Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	Instrumentální činnosti hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladeb pomocí nástrojů Orffova instrumentáře, rytmizace, hudební hry		
Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	Hudebně pohybové činnosti pohybové vyjádření hudby pohybový doprovod znějící hudby		
Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	Poslechové činnosti ro rozpozná kvality tónů hudební výrazové prostředky		

Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	Poslechové činnosti hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, typy hudby, hudební styly		

Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření pro 1. období:

žák:

- zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty
- hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu
- reaguje pohybem na tempové a rytmické změny
- rozlišuje sílu zvuku
- pozorně vnímá jednoduché skladby

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Hudební výchova

Ročník: 4.

Výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	Vokální činnosti pěvecký a mluvní projev, pěvecké dovednosti (nasazení a tvorba tnu), hlasová hygiena hudební rytmus (realizace písní ve dvoučtvrt'ovém, tříčtvrt'ovém a čtyřčtvrt'ovém taktu) dvojhlas (lidový dvojhlas, kánon)	Vv – ilustrace Tv – pochod, taneční krok Vv – Vánoce Pč – vánoční výzdob Čj – vypravování Prv – lidové zvyky	
Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	hudební a taneční improvizace hudební hry tanec, zpěv		
Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	Instrumentální činnosti hra na hudební nástroje reprodukce motivů, témat pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře hudební doprovod – akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu / ostinato, prodleva/ hudební hry		
Rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	Poslechové činnosti Vokální činnosti Opera, balet, muzikál		

Vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	Instrumentální činnosti Reprodukce jednoduchých skladeb pomocí nástrojů Orffova instrumentáře tvorba přede her, mezihry a doher hudební doprovod hudební hry		
Rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	Poslechové činnosti rozpozná kvality tónů, barvy tónů, dynamiku tónů, kontrast tónů a gradaci – pohyb melodie rozpozná harmonické změny v hudebním proudu		
Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	Hudebně pohybové činnosti pohybový doprovod znějící hudby (tříčtvrtě ový a čtyřčtvrtě ový takt) jednoduché lidové tance taneční hry se zpěvem pohybové vyjádření hudby, pantomima orientace v prostoru – utváření pohybové paměti		

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Předmět: Hudební výchova

Ročník: 5.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	Vokální činnosti pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena) hudební rytmus (realizace písni dvoučtvrťového, tříčtvrťového a čtyřčtvrťového taktu) dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon intonace, vokální improvizace diatonické postupy v durových a mollových tóninách hudební hry záznam vokální hudby – notový zápis jako opora při realizaci písně	Vv – ilustrace Tv – pochod, taneční krok Vv – Vánoce Pč – vánoční výzdoba Čj – vypravování Vl – lidové zvyky a tradice	
Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	Instrumentální činnosti tanec taneční hry se zpěvem jednoduché lidové tance taktování – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt hudební hry hudební a taneční improvizace	Návštěva koncertu MEDV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení	

Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	Instrumentální činnosti reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladeb pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře rytmizace, hudební improvizace hudební doprovod (ostinato, prodleva), hudební hry záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivu využití notačních programů	MKV – lidské vztahy, etnický původ VMEGS – Evropa a svět nás zajímají	
Rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	Poslechové činnosti Vokální činnosti Malá písňová forma, rondo, variace		
Vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	Instrumentální činnosti hudební improvizace tvorba přede her, meziher a doher – Orffův instrumentář hudební názvosloví notový zápis jako opora při realizaci písně		
Rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	Poslechové činnosti rozpozná kvalitu tónů – harmonie, barva, dynamika, kontrast, harmonické změny		
Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	Hudebně pohybové činnosti pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pohybová improvizace s využitím tanečních kroků, pantomima reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách		

Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření pro 2. období:

žák:

- zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem
- propojí vlastní pohyb s hudbou
- doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje
- odliší tóny podle výšky, síly a barvy
- pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb
- správně hospodáří s dechem při interpretaci písní - frázování